



Лектори навчальної дисципліни

Контактна інформація лекторів (e-mail)

URL ЕНК на навчальному порталі НУБіП України

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Економіка підприємства»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Освітня програма «Аналітичне і обліково-правове забезпечення бізнесу»

Рік навчання 2, семестр 3-4

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 6

Мова викладання українська

Суліма Наталія Миколаївна, к.е.н., доцент

Ланченко Євгеній Олександрович, д.е.н., доцент

Кафедра економіки, навч. корпус № 10, кімн. 505, 407-А;

Суліма Н.М.: sulima_natalia@nubip.edu.ua

Ланченко Є.О.: тел. 050-620-59-37 (Viber); lanchenko@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1776>

<http://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=990>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розглядаються питання загальної характеристики підприємства як суб'єкта господарювання, ґрунтовно висвітлено засади формування та використання всіх видів ресурсів, значну увагу приділено інноваційним процесам, техніко-технологічній базі, прогнозуванню і плануванню та формуванню фінансово-економічних результатів діяльності підприємства.

Знання основ економіки підприємства допомагає визначати й аналізувати показники та резерви збільшення продуктивності праці в підприємствах, формувати внутрішньогосподарську базу планування персоналу, механізм формування й використання фонду оплати праці, оптимізувати структуру заробітної плати, досліджувати розвиток системи соціально-трудова відносин в економіці тощо.

Для фахівців економічного профілю необхідним є набуття компетентностей з питань установлення норм праці, застосування форм і систем оплати праці персоналу, регулювання соціально-трудова відносин і обґрунтування напрямів розвитку ринку праці. Важливе місце в підготовці здобувачів вищої освіти займає формування навичок налагодження механізму соціального партнерства в підприємстві як основи раціональної організації праці.

Компетентності навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту, аналізу та оподаткування в процесі професійної діяльності на основі обліково-правового забезпечення, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

ПР011. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.

ПР013. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1 Підприємство в ринковій економіці	2/2	Знати теоретичні засади економічної діяльності суб'єктів господарювання. Розрізнити і систематизувати основні напрями господарсько-фінансової діяльності підприємства. Вміти працювати в команді, делегувати повноваження, розпо-діляти роботу і вести полеміку	Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією Бізнес кейс	Тести-10 балів Практичне завдання -10 балів Самостійна робота-10 балів
Тема 2 Планування діяльності підприємства	1/1	Знати зміст та основні принципи планування діяльності підприємства Вміти розробити бізнес-план підприємства Аналізувати головні та альтернативні стратегії підприємства	Написання тестів Розв'язок задач Доповідь	Тести-10 балів Практичне завдання -10 балів Самостійна робота-10 балів
Тема 3 Виробнича потужність підприємства	1/1	Знати сутність і чинники формування виробничої потужності підприємства Вміти визначати виробничу потужність підприємства Аналізувати основні методики визначення виробничої потужності підприємства	Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією	Тести-10 балів Практичне завдання -15 балів Самостійна робота-15 балів
Модуль 2				
Тема 4 Персонал підприємства	2/2	Знати поняття та класифікацію персоналу підприємства Аналізувати структуру персоналу підприємства Розрізнити прямі та обернені показники продуктивності праці Застосовувати знання теми при розв'язуванні ситуаційних завдань щодо нарахування оплати праці персоналу підприємства	Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання -5 балів Самостійна робота-5 балів
Тема 5	2/2	Знати економічну суть та склад	Написання	Тести-10 балів

Майнові ресурси (активи підприємства)		основного і оборотного капіталу підприємства. Розуміти поняття і види нематеріальних ресурсів. Застосовувати знання теми при виконанні практичних завдань. Аналізувати структуру основного та оборотного капіталу підприємства.	тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією	Практичне завдання -15 балів Самостійна робота-10 балів
Тема 6 Фінансові ресурси підприємства	2/2	Знати суть фінансових ресурсів підприємства. Вміти працювати в команді, делегувати повноваження, розподіляти роботу і вести полеміку. Аналізувати власний та позиковий капітал підприємства. Розуміти місце фінансових ресурсів у господарській діяльності підприємства	Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання -5 балів Самостійна робота-5 балів
Тема 7 Кредитування підприємств	2/2	Знати суть і принципи кредитування підприємств. Розуміти умови отримання та погашення банківського кредиту Розрізнити комерційне та лізингове кредитування Вміти працювати в команді, делегувати повноваження, розподіляти роботу і вести полеміку	Написання тестів Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Самостійна робота-5 балів
Тема 8 Інвестиційні ресурси	2/2	Знати економічну суть інвестиційних ресурсів підприємства Вміти здійснювати оцінку економічної ефективності виробничих інвестицій Аналізувати структуру інвестицій в основний капітал	Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання -5 балів Самостійна робота-5 балів
Тема 9 Інноваційна діяльність	2/2	Знати поняття і види інноваційної діяльності Вміти здійснювати оцінку ефективності технічних та організаційних нововведень Аналізувати основні напрямки науково-технічного прогресу	Написання тестів Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Самостійна робота-5 балів
Модуль 3				
Тема 10 Витрати підприємства та собівартість продукції	2/2	Знати поняття витрат виробництва і собівартості продукції Вміти визначати собівартість продукції підприємства Аналізувати витрати виробництва Розуміти різницю між повною та виробничою собівартістю Застосовувати знання та вміння при проведенні розрахунків в запропонованих задачах Використовувати методи калькулювання собівартості продукції при її обчисленні	Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією Бізнес кейс	Тести-5 балів Практичне завдання -5 балів Самостійна робота-5 балів
Тема 11 Ціноутворення на продукцію	2/2	Знати економічний зміст ціни Вміти розробляти цінову стратегію підприємства Розуміти принципи ціноутворення на продукцію Застосовувати знання та вміння при	Написання тестів Розв'язок задач Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання -5 балів Самостійна робота-5 балів

		проведенні розрахунків в запропонованих задачах	або Ессе	
Тема 12 Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2/2	Знати показники, які характеризують результати діяльності підприємства Вміти розрізняти показники результату та економічної ефективності діяльності підприємства Розуміти важливість даних показників при оцінці фінансово-господарського стану підприємства Застосовувати знання та вміння при проведенні розрахунків в запропонованих задачах	Написання тестів Індивідуальна розрахункова робота Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання -5 балів Самостійна робота-5 балів
Тема 13 Економічна ефективність діяльності підприємства	2/2	Знати суть економічної ефективності діяльності підприємства Вміти систематизувати показники ефективності діяльності підприємства Аналізувати економічний стан підприємства Розуміти необхідність, принципи та точність проведених розрахунків при аналізі економічного стану підприємства Застосовувати знання з даної теми при виконанні індивідуальної розрахункової роботи	Написання тестів Індивідуальна розрахункова робота Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання -5 балів Самостійна робота-5 балів
Тема 14 Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки	2/2	Знати показники фінансово-майнового стану підприємства Вміти систематизувати зазначені показники Аналізувати показники фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства Розуміти необхідність, принципи та точність проведених розрахунків при аналізі майнового стану підприємства Застосовувати знання з даної теми при виконанні індивідуальної розрахункової роботи	Написання тестів Індивідуальна розрахункова робота Доповідь з презентацією	Тести-5 балів Практичне завдання -5 балів Самостійна робота-5 балів
Тема 15 Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства	2/2	Знати поняття економічного зростання та розвитку Аналізувати концепції та сучасні моделі розвитку підприємств Розуміти необхідність, реструктуризації підприємства Застосовувати знання з даної теми при виконанні індивідуальної роботи	Написання тестів Доповідь з презентацією	Тести-10 балів
Тема 16 Конкурентоспроможність продукції та підприємства	1/1	Знати суть конкурентоспроможності продукції Вміти систематизувати показники якості продукції Аналізувати зазначені показники відповідно до видів продукції Розуміти значення стандартизації та сертифікації продукції Застосовувати знання з даної теми при виконанні індивідуальної роботи	Написання тестів Індивідуальна розрахункова робота Доповідь з презентацією	Практичне завдання -10 балів
Тема 17 Економічна безпека	1/1	Знати поняття економічної безпеки підприємства Вміти здійснювати оцінку економічної	Написання тестів Індивідуальна	Тести-5 балів

підприємства		безпеки підприємства Застосовувати методи оцінки економічної безпеки підприємства Розуміти значення та важливість служби безпеки підприємства	а розрахункова робота Доповідь з презентацією	
Всього за 1 семестр				
Навчальна робота ((модуль1+ +модуль 2+модуль 3)x0,7)/3				70
Залік				30
Разом				100
2 семестр				
Модуль 4				
Тема 16. Праця як головний фактор виробництва	2/0	Розуміти об'єкт, предмет і методи вивчення дисципліни, специфіку розвитку соціально-трудових відносин в економіці	Виконання самостійної роботи	-
Тема 17. Людські ресурси й трудовий потенціал суспільства	2/2	Вміти аналізувати стан формування й використання людських ресурсів в економіці, продуктивність праці	Виконання практичної роботи	10
Тема 18. Система соціально-трудових відносин	2/2	Розуміти механізм регулювання соціально-трудових відносин, порядок соціального діалогу й укладання колективного договору в підприємствах	Виконання практичної роботи. Виконання самостійної роботи	10
Тема 19. Організація і методичні засади нормування праці	2/2	Вміти застосовувати способи вивчення трудових процесів. Застосовувати класифікацію затрат робочого часу для розрахунку норм праці й планування потреби в робочій силі в підприємствах	Виконання практичної роботи	5
Тема 20. Нормування праці в підприємствах	2/4	Знати нормоутворюючі фактори на видах робіт. Вміти застосувати методики нормування праці в підприємствах	Виконання практичної роботи	10
Тема 21. Нормування праці на ручних і транспортних роботах	2/2	Розуміти нормоутворюючі фактори на видах робіт. Вміти застосувати методики нормування праці в підприємствах	Виконання практичної роботи	10
Тема 22. Нормування чисельності працівників профільних служб підприємств	2/4	Вміти застосовувати методики нормування чисельності профільних служб підприємств. Вміти їх застосувати на практиці	Виконання практичної роботи. Виконання самостійної роботи	5
Модуль 5				
Тема 23. Основи організації праці	2/2	Вміти формувати режими праці й відпочинку для різних категорій працівників	Виконання практичної роботи	5
Тема 24. Загальні положення оплати праці	2/2	Вміти аналізувати динаміку змін заробітної плати в економіці, її галузях, виявляти тенденції і фактори впливу. Уміти проводити індексацію заробітної	Виконання практичної роботи	5

		плати		
Тема 25. Державне регулювання оплати праці	2/2	Розуміти механізм побудови тарифної системи оплати праці. Розрізняти форми й системи оплати праці й уміти правильно застосовувати їх для відповідних працівників і видів робіт	Виконання практичної роботи	10
Тема 26. Тарифна система й форми оплати праці	2/2	Вміти формувати посадові оклади по оплаті праці за Єдиною тарифною сіткою для персоналу бюджетної сфери. Застосовувати доплати й надбавки по оплаті праці	Виконання практичної роботи. Виконання самостійної роботи	5
Тема 27. Оплата праці в бюджетній сфері	2/2	Розуміти механізм побудови мотиваційного механізму, застосування різних систем оплати праці в підприємствах. Застосовувати рекомендації оплати праці в підприємствах	Виконання практичної роботи	10
Тема 28. Оплата праці в підприємствах	2/2	Знати класифікацію видів зайнятості та безробіття, механізм функціонування ринку праці. Розуміти й обґрунтовувати необхідні заходи соціальної політики держави	Виконання практичної роботи	5
Тема 29. Зайнятість і безробіття населення	2/2	Знати механізм функціонування ринку праці й аналізувати стан попиту й пропозиції на ньому, визначати напрями збільшення попиту на робочу силу	Виконання практичної роботи. Виконання самостійної роботи	5
Тема 30. Світовий досвід регулювання соціально-трудова відносин	2/0	Набути знань про напрями діяльності Міжнародної організації праці. Розрізняти моделі регулювання соціально-трудова відносин	Виконання самостійної роботи	5
Всього за 2 семестр				
Навчальна робота ((модуль1+ +модуль 2)x0,7)/2				70
Екзамен				30
Разом				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних (модульних) робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків

90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Економіка підприємства. Підручник. Під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 620 с.
2. Економіка підприємства. Навчальний посібник. За ред. проф. А.І. Яковлева, доц. Ларки Л.С. Харків: НТУ «ХП», 2019. 516 с.
53. Економіка підприємства. Навчальний посібник. Н. В. Романченко, Т. В. Кожемякіна, К. В. Пічик. Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія". Київ: 2019. 302 с.
4. Соломіна Г.В. Економіка підприємства: практикум. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 142 с.
5. Офіційний сайт Верховної Ради України.
URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету.
URL: <http://www.budget.rada.gov.ua/>.
7. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
8. Офіційний сайт Міністерства економіки України.
URL: <http://www.me.gov.ua/>.
9. Офіційний сайт Державної служби статистики України.
URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Інформаційно-аналітичної агенції «АПК-Інформ»
URL: <http://www.apk-inform.com/ru/analityc>
11. Офіційний сайт Національного агропорталу URL: <http://latifundist.com>
12. Офіційний сайт Спілки економістів України URL: <http://ucluster.org/sokolenko/2008/07/innovacijny-klastery-mexanizm-pidvyshhennyu-konkurentospromozhnosti-regionu/>
13. Ланченко Є.О. Розвиток соціально-трудова відносин в аграрній сфері: монографія. Київ: ЦП «Компринт», 2022. 266 с.
14. Ланченко Є.О. Формування системи соціально-трудова відносин у аграрному секторі економіки: монографія. Київ: ЦП «Компринт», 2019. 556 с.
15. Законодавство України. Вебсторінка. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>.
16. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
17. Міністерство соціальної політики України. URL: <http://www.msp.gov.ua>.
18. Міністерство економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
19. Міністерство аграрної політики та продовольства України.
URL: <http://www.agro.me.gov.ua>.
20. Федерація професійних спілок України. URL: www.fpsu.org.ua.
<http://www.fpsu.org.ua>.